

Evropsku "obećanu zemlju" uništava krvavi rat: Švedska odmah iza Meksika

Foto: Tanjug/AP | Evropsku "obećanu zemlju" uništava krvavi rat: Švedska odmah iza Meksika

Nezavisne novine (<https://www.nezavisne.com/autor/N.N./1>)

06.10.2023 13:02

MALME - Muškarac u svojim 20-im godinama uhapšen je zbog sumnje da je ranije ove sedmice pucao u tržni centar Mobilia u Malmeu i pokušao ubistvo.

Pucnjava se dogodila u utorak, a muškarac je sa teškim povredama prevezen u bolnicu. Prema izvještajima, upucan je u vrat. Još jedan muškarac uhapšen je pod sumnjom da je ubio 19-godišnjeg Giovaniya u Vasastanu u Stokholmu u septembru. Osumnjičenom je određen pritvor, a osumnjičen je i za pokušaj ubistva tokom pucnjave u okrugu Stenhagen u Upsali.

Muškarac je pronađen ubijen u četvrtak na trgu u Helsingborgu, gradu na jugozapadu Švedske. Oko 18:40 sati po lokalnom vremenu alarmirana je policija i hitne službe koje su stigle na Trg Gustava Adolfa, gdje je pronađen muškarac sa prostrelnom ranom. Policija vjeruje da je do pucnjave došlo na trgu, a tragaju za dvojicom svjedoka incidenta. Za sada nema informacija u kakvom je stanju ubijeni muškarac, ali je policija uspjela da ga ispita prije nego što je odveden u bolnicu.

Ovo je najnovija vijest sa naslovnih strana švedskih medija, uključujući tamošnje najpopularnije dnevne novine Aftonbladet. Da nema imena gradova i trgova koja baš i ne zvuče španski, moglo bi se pomisliti da je riječ o izvještajima iz Meksika koji su opustošili organizirani kriminal i narko karteli, ali riječ je o – više baš i ne – pitomoj Švedskoj.

Poređenje sa Meksikom nije čak ni neutemeljeno. Naime, Švedska je odmah nakon Meksika prva zemlja na svijetu koja trenutno nije u ratu, a doživjela je najviše bombaških napada na svojoj teritoriji.

Kriminolog Ardavan Khoshnood sa Univerziteta u Malmeu upozorio je krajem prošlog mjeseca da je ta skandinavski zemlja postala evropska prijestonica kada su u pitanju bombaški napadi.

"Švedska se u potpunosti ističe", rekao je on za novine Svenska Dagbladet. "Kada su moje kolege u Stockholmu ovo pogledale, vidjeli su da je Meksiko jedina zemlja na svijetu koja nije u ratu i koja ima više eksplozija od Švedske", dodao je.

Khoshnood je to izjavio u vrijeme kada je ove godine zabilježeno 130 bombaških napada.

"Sa tri mjeseca do kraja godine, broj eksplozija je već na istom nivou kao rekordne 2019. godine, kada su se dogodile 133 detonacije širom Švedske. U našoj blizini nema uporedivih zemalja", rekao je Khoshnood. Od tada do danas broj eksplozija je, prema nekim informacijama, porastao na 134.

Švedska je zahvaćena porastom nasilja bandi u nekoliko gradova širom zemlje, a vlasti se suočavaju s teškom borbom za uspostavljanje reda i zakona. Krajem septembra tri osobe su ubijene u jednoj noći u odvojenim incidentima, čime je prošli septembar postao najsmrtonosniji mjesec u historiji zemlje u smislu nasilja iz oružja, s 12 ljudi ubijeno u nasilju bandi tokom mjeseca. Broj od 12 ubijenih najveći je od decembra 2019. godine, prenosi Dagens Nyheter, a prenosi Hina.

Švedski premijer Ulf Kristersson pozvao je prošle sedmice šefa oružanih snaga da pomogne u obuzdavanju porasta ubistava povezanih s bandama u zemlji. Samo prošlog četvrtka dva muškarca su ubijena u Stockholmu, dok je 25-godišnja žena ubijena u eksploziji kuće u gradu sjeverno od glavnog grada. "Lovićemo bande i poraziti ih", obećao je premijer Kristersson u rijetkom televizijskom obraćanju.

Još uvijek nije jasno kako bi se vojska mogla uključiti, ali prethodni razgovori sugerirali su da bi vojska mogla preuzeti neke policijske dužnosti kako bi policijski službenici mogli osloboditi resurse za borbu protiv kriminala. Premijer Kristersson je rekao da Švedska još nije vidjela nešto slično i da "nijedna druga zemlja u Evropi" nije iskusila ovakvu situaciju. On je naglasio da su djeca i slučajni prolaznici sve više ugroženi nasiljem u cijeloj zemlji.

Prošle godine u pucnjava u Švedskoj poginulo je više od 60 ljudi, što je najviše ikada zabilježeno, a očekuje se da će i ove godine biti isto ili gore. Nevini ljudi često pate. Policija povezuje nasilje sa slabom integracijom imigranata, povećanjem jaza između bogatih i siromašnih i upotrebom droga.

Prema vladinom izvještaju iz 2021. godine, četiri osobe na milion ljudi umiru svake godine od pucnjave u Švedskoj, u poređenju sa 1,6 po stanovništvu u drugim evropskim zemljama. Prošle godine zabilježena je 391 pucnjava, od kojih su 62 bila smrtna, dok je prethodne godine 45 osoba ubijeno iz vatrenog oružja, objavio je britanski The Guardian.

Manjinska vlada desnog centra premijera Kristerssona, koja je prošle godine došla na vlast uz podršku antiimigracionih, krajnje desnih Švedskih demokrata, tek treba da zaustavi nasilje. Švedski premijer rekao je da će nastaviti s pojačanim nadzorom, strožim kaznama za kršenje zakona o oružju, snažnijim ovlastima za deportaciju i zonama za zaustavljanje i pretres. No, šef Kolektiv Sorg, grupe povezane s Amnesty International, Sakariya Hirsi, smatra premijerove mjere površnim, ocjenjujući da se njima ne rješavaju osnovni uzroci nasilja. Pozvao je na odlučnije djelovanje protiv siromaštva djece i povećanje finansiranja omladinskih klubova i društvenih institucija kako bi se zaustavilo nasilje.

Švedski mediji povezuju porast ubistava sa sukobom unutar bande poznate kao Foxtrot Network, koja je bila razbijena unutrašnjim sukobima i podijeljena na dvije suparničke frakcije. Vođa bande je irački Kurd Rawa Majid, 37-godišnjak koji je odrastao u Upsali, a trenutno se nalazi u Turskoj.

Ono po čemu se ova kriminalna grupa izdvaja je vrbovanje vrlo mladih ljudi, pa su tako u uličnim ratovima švedskih bandi počinio, ali i žrtve, vrlo često mladi ljudi od 13 do 16 godina ili nešto stariji. Ovi maloljetnici spremni su da šefovi bandi izvode likvidacije, u kojima se sve češće ubijaju nedužni ljudi koji su bili "na pogrešnom mjestu u pogrešno vrijeme". "Imamo slučajeve u kojima su djeca sama kontaktirala bande kako bi ponudila da počine ubistvo", rekao je nedavno šef švedske policije Anders Thornberg. U avgustu je švedska policija privela 69 osoba mlađih od 18 godina, dok je u istom mjesecu prije dvije godine u pritvoru bilo samo 14 maloljetnika.

Majid je napustio Švedsku 2018. godine, nakon što su mu prijetili smrću. Ipak, spolja se nametnuo kao vođa bande u kojoj se okrutno obračunava sa konkurentima ili bivšim članovima i neistomišljenicima. Od 2020. godine je na međunarodnoj potjernici zbog trgovine drogom i nasilnih zločina. Švedska policija pokušala je da ga uhapsi i izruči, ali su informacije o akciji navodno procurile i stigle do Majida. Prema švedskoj policiji, švedski zatvori puni su njegovih pomagača i članova drugih bandi.

Majid je prvo došao u sukob sa bandom Vårby iz istoimenog kvarta u predgrađu Stokholma, pa su uslijedila ubistva. Druga banda sa kojom se borio su Bandidosi, ali je u sukobu i sa kriminalnom mrežom iz Dalena, na čijem je čelu Mikael Tenezos. Rat sa bandom iz Dalena počeo je zbog preuzimanja narko-tržišta u gradu Sundsvall, a tržište droge je glavni razlog za rat bandi. Pored nekih drugih bandi, nedavno je izbio sukob između Madžida i dijela njegove grupe koju predvodi 33-godišnji Ismail Abd, koji je donedavno važio za njegovu desnu ruku. Taj sukob je doveo do spirale smrti gore nego ikada u ovoj zemlji.

Povećanje policijskih ovlašćenja U međuvremenu, kako je izvijestio The Local, Vlada i Švedski demokrati planiraju ubrzati istraživanje o povećanju ovlasti policijskog nadzora, uključujući kamere za prepoznavanje lica, kako bi se borili protiv nasilja bandi. Ministar pravosuđa Gunnar Strömmer izjavio je da bi više kamera olakšalo policiji da spriječi pucnjavu i eksplozije i pomoglo u hvatanju počinilaca svih vrsta napada koje kriminalci uspiju izvesti.

Vlasti vjeruju da bi policiji također trebalo dozvoliti da koristi softver za prepoznavanje lica za identifikaciju članova bande, pristup tehnologiji koja automatski 'čita' registarske tablice i snimku sa nadzornih kamera koje su već instalirane iz drugih razloga, kao što su kamere koje se koriste za praćenje saobraćaja. Tačan datum kada će sve ovo stupiti na snagu još nije poznato. Tri vladajuće stranke i Švedske demokrate još uvijek razmatraju cijelu stvar. "Cijela poenta je da ovo treba da bude završeno u roku od šest do osam mjeseci, što je nešto što obično traje duplo duže", rekao je Strömmer.

Još jedna ubrzana istraga odnosi se na nova ovlaštenja koja je policija dobila 1. oktobra, a koja regulišu uslove pod kojima švedska policija može pratiti razgovore kako bi spriječila počinjenje zločina. Ranije je jedino tijelo kojem je bilo dozvoljeno korištenje ove vrste nadzora, što uključuje prisluškivanje razgovora ili telefonskih poziva i praćenje osumnjičenih kamerama, bila Služba sigurnosti (Säpo), kako bi spriječila zločine koji ugrožavaju nacionalnu sigurnost Švedske.

No, prema novim pravilima, policija takođe može posegnuti za ovim mjerama u slučajevima tipičnih zločina povezanih s bandama, kao što su ubistva, otmice, bombaški napadi i drugi teški zločini povezani s oružjem ili drogom. Dozvole za korištenje mjera praćenja sumnjivih aktivnosti sada se takođe mogu odnositi na određene osobe, a ne samo na određeno područje, kao što je ranije bio slučaj, prenosi Jutarnji.hr.

Pratite nas na našoj Facebook (<https://www.facebook.com/NezavisneNovine>) i Instagram (<https://www.instagram.com/nezavisnenovine/?hl=en>) stranici, kao i na X (<https://twitter.com/NezavisneBL>) nalogu.